Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003322

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-08-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Педченко Дарія Миколаївна
2. Daria Pedchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-3824-4518

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 Стоматологія

Дата захисту: 20-08-2025

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10088

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55

Тема дисертації:

1. Клініко-експериментальне обґрунтування вибору методів хірургічної реабілітації та діагностики патологічних змін в тканинах при вогнепальних пораненнях щелепно-лицевої ділянки

2. Clinical and experimental substantiation of the choice of methods of surgical rehabilitation and diagnosis of pathological changes in tissues in gunshot wounds of the maxillofacial area

Реферат:

1. За останні десятиліття частка вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки у збройних конфліктах зросла до 4,4–5,2□% серед усіх бойових травм, з яких майже чверть становлять кульові ураження. Збільшення частоти поранень такого типу спостерігається не лише у військовій, а й у цивільній хірургії, що пов’язано з активним використанням стрілецької зброї. Ці травми відзначаються складною клінікою, важким перебігом, значними косметичними й функціональними дефектами, що обумовлює потребу в удосконаленні методів їх діагностики та хірургічного лікування. У ході дослідження на експериментальній моделі вогнепальних і невогнепальних уражень проведено комплексне вивчення біохімічних, морфологічних і ультраструктурних змін тканин. Встановлено, що вогнепальні поранення супроводжуються більш вираженим і тривалим запальним процесом, що характеризується підвищенням активності еластази, кислої фосфатази, уреази, посиленням перекисного окиснення ліпідів та зниженням антиоксидантного захисту. Репаративні процеси

мають затримку та нижчу якість: відзначається пізніше загоєння, переважання рубцевої тканини та ризик формування хибних суглобів. У слизовій оболонці порожнини рота після вогнепального ураження зафіксовано тривале підвищення активності запальних ферментів, зокрема еластази та уреази, а також стійке зниження активності каталази. Це свідчить про наявність бактеріальної контамінації та оксидативного стресу навіть через 28 днів після травми. У порівнянні з невогнепальними ураженнями, патологічні зміни мали вищу інтенсивність і тривалість. Отримані дані свідчать про доцільність використання маркерів запалення для оцінки глибини уражень і визначення оптимальних термінів хірургічного втручання. Практичне значення результатів полягає в можливості удосконалення тактики реконструктивної хірургії та зменшення кількості ускладнень у постраждалих з вогнепальними пораненнями обличчя. Ключові слова: вогнепальні поранення, щелепно-лицева ділянка, морфологія, біохімічні показники, експериментальне дослідження, хірургічна реабілітація, щури, травматичний стрес

2. In recent decades, gunshot injuries to the maxillofacial region have accounted for 4.4–5.2% of all combat injuries, with nearly one-quarter being caused by bullets. The frequency of such injuries is increasing not only in military but also in civilian settings due to the widespread use of firearms. These injuries are characterized by complex clinical presentations, severe functional and aesthetic consequences, and high rates of complications, necessitating improvements in diagnostic approaches and surgical treatment strategies. This study used an experimental model of gunshot and non-gunshot trauma to comprehensively analyse biochemical, morphological, and ultrastructural changes in affected tissues. It was found that gunshot wounds led to more intense and prolonged inflammatory responses, marked by elevated activity of elastase, acid phosphatase, and urease, enhanced lipid peroxidation, and suppressed antioxidant defence (catalase activity). Reparative processes were delayed and less effective, with predominance of scar tissue formation and a risk of pseudoarthrosis development. In the oral mucosa, gunshot injuries resulted in persistently elevated levels of inflammatory enzymes—particularly elastase and urease—and significantly reduced catalase activity, indicating ongoing bacterial contamination and oxidative stress even 28 days post-injury. Compared to non-gunshot trauma, these pathological changes were more intense and prolonged. The findings support the use of inflammatory markers as diagnostic indicators for assessing tissue damage severity and determining optimal timing for surgical intervention. The practical significance of the study lies in the potential to improve reconstructive surgery outcomes and reduce the rate of complications in patients with maxillofacial gunshot wounds. Key words: gunshot wounds, maxillofacial area, morphology, biochemical parameters, experimental study, surgical rehabilitation, rats, traumatic stress.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гулюк АГ, Педченко ДМ. Особливості діагностики та первинної хірургічної обробки рани у постраждалих з вогнепальними пораненнями щелепно-лицевої ділянки. Вісник стоматології. 2023;4(121):41-46. DOI: https://doi.org/10.35220/2078-8916-2022-46-4.8
- 2. Гулюк АГ, Педченко ДМ, Макаренко ОА. Порушення процесів мінералізації пульпи зубів у щурів при сполучених вогнепальних та невогнепальних пошкодженнях верхньої щелепи. Вісник стоматології. 2024;1(126):130-133. DOI: https://doi.org/10.35220/2078-8916-2024-51-1.22
- 3. Педченко ДМ, Гулюк АГ, Молчанюк НІ, Логай ВА. Ультраструктурні зміни кісткової тканини та окістя після вогнепального та невогнепального пошкодження щелеп у щурів в експерименті. Вісник стоматології. 2024;2(127):40-46. DOI: https://doi.org/10.35220/2078-8916-2024-52-2.7

- 4. Гулюк АГ, Педченко ДМ, Макаренко ОА. Динаміка маркерів системного запалення, антиоксидантного захисту та деяких біохімічних показників при вогнепальних пораненнях слизової оболонки ротової порожнини в експерименті (у щурів). Інновації в стоматології. 2024;1:27-31. DOI https://doi.org/10.35220/2523-420X/2024.1.5
- 5. Педченко ДМ, Гулюк АГ, Молчанюк НІ, Логай ВА. Ультраструктурні зміни шкіри слизової оболонки ротової порожнини після вогнепального та невогнепального пошкодження щелеп у щурів в експерименті. Інновації в стоматології. 2024;2:57-62. DOI: https://doi.org/10.35220/2523-420X/2024.2.9
- 6. Гулюк АГ, Педченко ДМ, Макаренко ОА, Комлевой ОМ. Порівняльна динаміка маркерів запалення та ремоделювання кісткової тканини у разі вогнепальних поранень та переломів верхньої щелепи в експерименті. Одеський медичний журнал. 2024;3(188):9-13. DOI: https://doi.org/10.32782/2226-2008-2024-3-1
- 7. Гулюк АГ, Педченко ДМ, Макаренко ОА, Логай ВА. Динаміка змін маркерів системного запалення та антиоксидантного захисту в головному мозку при вогнепальних пораненнях верхньої щелепи в експерименті (у щурів). Вісник стоматології. 2024;4(129):9-13. DOI: https://doi.org/10.35220/2078-8916-2024-54-4.2
- 8. Logai V, Pedchenko D, Guljuk, A Infante-Cossio P, Mazur V. Therapeutic management of a severe maxillofacial defect after landmine fragmentation. Rev Esp Cir Oral Maxilofac. 2024;46(3):170-174. DOI: https://doi.org/10.20986/recom.2025.1616/2025
- 9. Гулюк АГ, Педченко ДМ, Макаренко ОА, Ходаков ІВ. Нейтрофільна еластаза як показник ступеню деструкції м’яких тканин при вогнепальних та невогнепальних ураженнях щелепно-лицевої ділянки в експерименті. Інновації в стоматології. 2024;(4):16-23. DOI: https://doi.org/10.35220/2523-420X/2024.4.4

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100265

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гулюк Анатолій Георгійович

2. Anatoliy Guljuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3953-5339

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Огоновський Роман Зіновійович
2. Roman Ogonovskyy

Кваліфікація: д.мед.н., доц., 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0959-0863

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Сергій Степанович
2. Serhii Polishchuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8635-9932

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Топов Іван Георгійович
2. Ivan Topov

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-3867-9436

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гороховський Владислав Васильович
2. Vladyslav Horokhovskyi

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2136-3946

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Горохівський Володимир Несторович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Горохівський Володимир Несторович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Петро Борисович Антоненко
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна